# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 90.

Z KRAKOWA DNIA 8 LISTOPADA 1826 ROKU WE SRODĘ.

*Z Moskwy d. 20 Września d. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Wszyscy, którzy znaydowali się na uroczystościach przy Koronacyi Cesarzów Pawła I i Alexandra I. zapewniaią, iż teraźnieysze daleko są wyższe od tamtych smakiem i wspaniałością. Jakoż w balach danych przez Xiążąt Raguzy i Devonshire, znaydowało się to wszystko, co bogactwo, zbytek i wytworność może utworzyć; niepodobna prawie wynaleźć nic lepiey wykończonego, nic wspanialszego, iednem słowem nic doskonalszego. Po tem wszystkiem iakichże wyrazów użyiemy na opisanie festynu, który miał zaszczyt dać NN. Cesarstwu Xiążę Jussupow dnia 12 b. m. Jak nazwiemy uroczne podziwy co krok przygotowane, a które zrobiły ten wieczor pasmem czarodzieystwa. Będziemy się starali skreślić ich obraz.

Przez gaik drzew laurowych, pomarańczowych i cytrynowych, wchód był do piękney sali teatralney, gdzie zgromadzenie czekało na przybycie Rodziny Cesarskiey; Damy zaymowały krzesła parterowe, męszczyzni byli w lożach. Piękna opera, *I cantatrici villane*, wystawiona była przez naylepszych artystów opery Włoskiey. Po teatrze zaczął się Polonez, który za Rodziną Cesarską poprowadził wszystkich do salonów i appartamentów oświeconych i ozdobionych z równym smakiem iak przepychem. W iednym z nich uwielbiano dwa popiersia marmurowe NN. Cesarza i Cesarzowey, stoiące na piedestalach, z których ieden otoczony był wieńcami z róż, a drugi z laurów. Ustawiono w drugiey mnieyszey sali małą liczbę obrazów, godnych naypierwszych galeryy; amatorowie uwielbiali nieśmiertelne płody pędzla Klaudyusza Lorrena, Andrzeia del Sexto i Murillo. Bufety, obciążone owocami i chłodnikami, ozdobione były bogatem starożytnem srebrem. Tańcowano w obudwu salonach, o północy oznaymiono wieczerzę i zgromadzenie weszło do sali teatralney, która iak gdyby czarodzieystwem przemieniona była w świątynią; parter, orkiestra i scena zniknęły, i zamieniły się w ogromną salę, pokrytą suknem i oświeconą mnóstwem luster; stół Rodziny Cesarskiey, urządzony był w pół okrąg w głębi sceny pod baldakinem z nayświetnieyszych materyy. Dwa rzędy stołów poczynaiąc się od

sceny ciągnęły się do parteru, i wzdłuż; same Damy przy nich zasiadły; męszczyzni zaś iedli w obszerney galeryi bufetem od teatru oddzieloney. Podczas kolacyi, orkiestra grała wyiątki z dzieł celnieyszych.

Tańce zaczęły się po wieczerzy i przedłużyły się aż do czwartey rano; NN. Cesarzowa Alexandra i W. X. Helena raczyły do nich należeć i przez to podwoiły wesołość tey zachwycaiącey zabawy. NN. Cesarstwo odiechali dopiero o drugiey rano i odieżdzaiąc raczyli oświadczyć Xięciu Jussupow w wyrazach naypochlebnieyszych swoie zadowolenie.

*Z Tweru d. 1 Października.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość, za przybyciem tu swoiem, otrzymał przez gońca wiadomość, o zamknięciu układów w Akermanie. Pełnomocnicy Tureccy skończyli na przyięciu i podpisaniu, dnia 24 Września, proiektu konwencyi, w imieniu Rossyi im podaney. Podług ostatniego artykułu tey konwencyi, ratyfikacyie iey powinny bydź wymienione w Akermanie, naydaley w przeciągu czterech tygodni.

*Z Petersburga d. 4 Października d. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Artykuł Urzędowy.

Rapporta, otrzymane od Jenerała Majora Xiążęcia Menżykowa, za iego powrotem do Tyflis, daią niezmiernie interessuiącą wiadomość, względem okoliczności, które przywiodły Dwór Teherański do niespodziewanego uderzenia na Rossyią. Wiadomości te poniżey tu są umieszczone tak, iak Xiążę Menżykow sam ie nadesłał, a ieżeli oświadczenie gabinetu Petersburgskiego nie przekonało ieszcze, że nayście Persów wydaie z siebie charakter niesprawiedliwości i wiarołomstwa, iakiego trudnoby smutnieyszy znaleść przykład, szczegóły następuiące wystarczyć mogą dla Europy do oszacowania dobrotliwey prawości, z iaką Rossyia nie przestawała postępować względem Persyi a przyczyn, zarazem dziwnych i smutnych, które wciągnęły Szacha w woynę, w momencie, w którym z iedney strony polityka, naywiększą przyiaźnią oznaczona, z drugiey zaś interessa iego Państwa, mocno mu nakazywały utrzymywać pokóy.

Mieliśmy iuż okoliczność donieść, że Xiążę Menżykow doznawszy przyięcia i postępowania z sobą z wielkiem poważaniem w Tauris przez Abbasa-Mirzę, opuścił to miasto, dla udania się do Szacha Perskiego, do obozu w Sułtanii. W drodze został on nagle wyprzedzony przez Abbasa-Mirzę, który tam również dążył, a to z naywiększym pośpiechem. Ta niespodziewana podróż, pośpiech, z iakim była odbywana, w czasie iey rozchodzące się o woynie pogłoski, musiały koniecznie mocno uderzać Xięcia Menżykowa. Jakoż przybywszy do Sułtanii, znał zł on woynę postanowioną. Oto, iak się sam tłumaczy o tey rzeczy, w depeszach, które w kopii umieszczamy. (*)

*Z Sułtanii d. 3 Lipca 1826 r.*

Pierwszy Minister Szacha, iest nieiaki Alaïar-Chan, Kadżar z urodzenia, zięć swoiego Monarchy, a szwagier Abbasa-Mirzy, który się ożenił z iego siostrą. Ma on tytuł Assefut-Dovlé, a tytuł ten dla niegoż został utworzony. Inni Ministrowie są mu

(*) *Gońcy Xięcia Menżykowa byli przez rząd Perski zatrzymywani, i dopiero z Tiflis mógł on postać cały ciąg swoich rapportów.*

podlegli, i wszystkie wyroki Szacha przez iego ręce przechodzą.

Ale, mała znaiomość Alaïr-Chana w chodzeniu około interessów, zmusiła go uciekać się do innych Ministrów w stosunkach z Mocarstwami obcemi, ci zaś, osobliwie Mirza-Abul, Hassan-Chan i Mirza-Abdul-Wehab, chcieli z tego korzystać ku iego zwaleniu, wystawuiąc Szachowi iego niezdatność, a razem składaiąc dowody kradzieży 80ciu tysięcy tomanów, które ten Minister zachwycił ze skarbu Państwa. Strata Alaïar-Chana była iuż postanowiona, gdy on znalazł ratunek w środkach nadzwyczaynych. Nastręczyła mu ie woyna. Związał się on z Seidem Kerberlayskim, i pomoc sobie iego zapewnił. Z drugiey strony, posłał on dla sprowadzenia Abbasa-Mirzy, który iak nayśpieszniey pobiegł do Sułtanii, ku wspieraniu swoiego szwagra. Mollach opowiadał woynę wiary i lud podburzał. Alaïar-Chan okazał zmyślone prośby od niezadowolonych z naszych prowincyy, którzy wzywali pomocy Persów, i Abbas-Mirza nalegał z konieczością woyny. Szach lękaiąc się syna, Mollow i ludu, poddał się, pomimo swey odrazy do woyny, a tak Alaïar-Chan pozostał na czele władzy.

Woyska otrzymały rozkaz ciągnąć ku granicom, a wezwanie Mollaha do ludu zostało rozesłane po wszystkich prowincyiach, dla czytania w meczetach.

Wszystkie te postanowienia zostały uczynione i wykonane w czasie mey podróży z Tauris do Sułtanii, dokąd przybyłem w nie nader pożądanych wróżbach.

W podobnych okolicznościach, iedyny cel, który mogę uważać za użyteczny, iest tylko zyskanie na czasie, ażeby władze w Georgii mogły się przysposobić do odparcia naiazdu; ale bardzo mało mam nadziei przedłużenia układów o granice, gdyż tu postanowiono utrzymywać ie tylko dla formy, pomnażać i natężać roszczenia, wreszcie zerwać, kiedybym odrzucił to, czego przyiąć niepodobna.

*Z Sułtanii d. Lipca* 1826 r.

Przybycie moie do Sułtanii kresem było grzecznego zemną obeyścia się Persów. Namiot móy otoczony iest strażami, niedozwalaiącemi żadnych zewnątrz związków. Na posłuchaniu publicznem, danem mi przez Szacha, starano się nie okazać mi honorów, zwyczaynych nawet dla sprawuiących interessa, którzy się przy tym dworze znayduią, chociaż ceremoniał wcześnie był urządzony. Podług tego ceremoniału, Szach miał przyiąć list Cesarza Jegomości z rąk moich, i dwakroć ponowione miałem zapewnienie, że to uczyni; pomimo tego, kiedym list ten mu składał, nie chciał go sam przyiąć, ale wskazał mi ręką wezgłowie, do iego złożenia; a podług obyczaiów kraiu, znaczy to uchybienie uszanowania dla Cesarza. Za wymówkę dano mi iakieś niepoięte wymysły.

Wszystko się dzieie podług żądania Abbasa-Mirzy, który zawsze się poddaiąc momentalnym popędom, chciałby, w swym zapale do woyny, popierać rzeczy do ostateczności.

*Z Sułtanii d. 5 Lipca* 1825.

Dziś rano miałem pomówienie z Ministrami Szacha, którym przodkował Alaïar Chan, i tylko sam ieden mówił. Wznowił dziwne pretensyie, domagaiąc się szczególniey oddania pobrzeża ieziora Gokcza. Na to mu stawiłem list Xięcia Następcy do Jenerała Jermołowa, w którym zgodził się na oddanie nam tego pobrzeża, w zamian za przestrzeń, rozciągaiącą się pomiędzy Kapanem a Kapanakczaiem. Alaïar-Chan odpowiedział mi, że Szach nigdy się nie zga-

dzał, ani potwierdzał podobney zamiany, i że to bydź nie może.

Zwróciłem uwagę tego Ministra, że ta zmiana chęci nie była wiadomą Cesarzowi Jegomości, kiedym z Petersburga wyieżdżał, a następnie, że w instrukcyiach dla mnie nie można było uczynić wzmianki o zdarzeniu, które nastąpiło po moim wyieździe; ale że się co nayśpiesznicy będę starał prosić o nowe u mego Rządu rozkazy. Minister ten nie znalazł dla mnie zarzutów, i przestał na powiedzeniu mi, iż Szach wkrótce musi wyiechać do Ardebilu, a mnie dane będą środki dla powrócenia do Tyflis, i że układy mogą się kończyć w iednem z miast pogranicznych, na któreby się zgodzono.

Xiążę Następca dzisiay rano wyiechał do woyska na granicy około Karabachy. Zdaie się mu, że iuż posiada Tyflis i dyktuie pokóy Rossyi. Duma iego o sobie, karmiąc się nayslodszemi nadzieiami, przyszła aż do zdziecinialości. Już on siebie sądzi Tamerlanem i Nadir-Szachem.

*Z Sułtanii d. 9 Lipca 1826.*

Xiążę Następca wysłał gońca z Maina do szwagra swego Alaïar-Chana, polecaiąc mu, ażeby ukrywał pierwsze napadnienie.

Postanowiono zatem, na posiedzeniu tylko zaufanych, które się odbywało u tego Ministra, ażeby zakończyć nieporozumienia o granice podług warunków traktatu Gulistańskiegu, nadaiąc iemu myśl taką, ktorey nie mógłbym przyiąć.

Tak uradziwszy, Alaïar-Chan przesłał mi notę tu załączoną, nic nie wspominaiąc o propozycyi, którą mu przesłałem pod dniem 6 bieżącego miesiąca, i również nie wzmiankuiąc o rozpoczęciu na nowo negocyacyy w mieście pogranicznem, środek, na który on wprzódy przestawał z zaspokoieniem. Odpowiedź moia znayduie się również pod tą zasłoną (*).

Kopiią iey przesłałem Abdul-Hassan-Chanowi, ażeby ze swoiey strony mógł o treści iey donieść Szachowi.

*(Dokończenie nastąpi.)*

*Z Carskiego-Siela d. 4 Października.*

(Z Ruskiego Inwalida.)

Wczoray J. C. Mość Wielka Xiężna Helena Pawłowna, przybyła tu na powrót z Moskwy.

---

(*) *Na posiedzeniu dnia 5go, Xiążę Menżykow widząc, że woyna iuż iest postanowiona, chcąc tylko, ażeby odrzucenie propozycyy, zgoła do nieprzyięcia, nastręczyło Persyi pozór iakiżkolwiek do usprawiedliwienia działań nieprzyiacielskich, oświadczył Ministrom Perskim, iak iest w iego raportach wyrażono, iż będzie prosił o nowe rozkazy u Rządu swego, i że się skłania do życzeń, oświadczonych przez Alaïar-Chana, ażeby na nowo rozpocząć i przedłużać układy w iakiem mieście pogranicznem. Poczytał nawet sobie za obowiązek oświadczyć w iedney nocie, zgodzenie się na ten środek. Jednakże dnia 7 Alaïar-Chan sam do niego pisał urzędownie, nic nie wspominaiąc o tym środku, ani o zgodzeniu się nań wzaiemnem, bez odwołania się do dawnieyszych układów, iakie były pomiędzy Rossyią a Persyią, ani punktów, na które zgodzono się z obu stron bez oświadczenia powodów wyraźnych, bez popierania dowodów oskarżenia próżnego, o ktorem powiadał z użaleniem się na Władze pograniczne Georgiyskie, że okazały chęci mniey ugodliwe w nieporozumieniach o granice, będące teraz pomiędzy dwoma Państwami, nawet nie wymieniaiąc dokładnie czynów, które powodem mu były do tego wyrzutu, oświadczył że Szach nie przyzwoli na nowo do układów inaczey, tylko na zasadzie traktatu Gulistańskiego, i wzywał Xięcia Menżykowa w wyrazach rozkazodawczych, ażeby go uwiadomił, czyli Rossyia przyymuie tę zasadę, przydaiąc, iż ieśli odrzuci, Dwór Peters-*

*Z Paryża d. 24 Października.*

Dziennik Gwiazda czyni uwagę, iż P. Canning nie odwiedził P. Chateaubriand. Jutro odieżdża P. Canning do Londynu.

Przed kilku dniami (wyraża Monitor) Poseł Pruski, Baron Werther; oddał w imieniu Monarchy swoiego Vicehrabi Larochefoucault, dyrektorowi pięknych kunsztów, piękną wazę porcellanowey rękodzielni Królewskiey w Berlinie. Dzieło to kunsztu okazuie do iak wysokiego stopnia doskonałości doprowadzonego w Berlinie tę odnogę kunsztu. Po obu stronach odmalowane są dwa teatry Berlińskie; malowanie iest przedziwne, a rysy i pozłota są naydokładnieysze.

W piątek popołudniu umarł tu Par Francuzki Boissy d'Anglas, ktory urodził się dnia 8 Grudnia 1756 w St. Jean-Cambre.

Gazety tuteysze donoszą, że woyska Angielskie udaią się z Gibraltaru do Lizbony i zamówione już są dla nich kwatery; że w Madrycie Jenerał Quesada mianowany iest wodzem woysk przeznaczonych przeciw Portugalii, i nakoniec, że z Brest odpłynie do Ameryki Ajent Francuzki dla uznania nowych Rzeczpospolitych; lecz te doniesienia są kłamstwami.

---

*burgski nie będzie mógł prawnie użalać się na dalsze przedsięwzięcia Persyi.*

*Odpowiedź Xięcia Menżykowa była i prostą i zręcznie ułożoną. Przypomniał, iż Cesarz Jegomość przy wstąpieniu Swoiem na Tron znalazł proiekt rozgraniczenia, podany dnia 28 Marca 1825 w imieniu Rossyi, względem ley granic z Persyią, i z drugiey strony proiekt, złożony w imieniu Szacha; że wedle tych dokumentów, różnice życzeń względem wyrażonych, co się tycze oznaczenia granic, tak małey były wagi, iż wkrotce zniknąćby mogły; że iedyna trudność, oddawna oba gabinety zaymuiąca, została uprzątnioną przez zezwolenie Persyi na zamianę pobrzeża jeziora Gokcza, za obwód Kapanczay albo Czudur, zgodnie przyiętą w tych słowach w liście Sultana Naiba, który pośredniczył od Szacha, do Jenerała naczelnego Jermołowa: — „Wszelkie propozycyie przez WPana uczy„nione, tak względem Kapanczaiu, iako i „względem Gokczy, zostały potwierdzone „Przez J. M. Feth-Ali-Szacha, za ostatniem „iego powrotem, a my wam przyrzekamy, „iż ostatecznie ie przyymie; — że Xiążę Menżykow, w skutku tego wniósł propozycyie, oparte na tem Przyięciu, tak uroczystem; że mimo te iego oświadczenia były odrzucone; że nareszcie Dwór Rossyyski, tak pragnący utrzymania pokoiu, nie tracąc z oka ani interessów, ani praw Persyi, i nie żądaiąc żadnego rozprzestrzenienia granic, z prawdziwą przyiąłby rozkoszą propozycyią weyścia w układy na zasadach traktatu Gulistańskiego; że dla ugodzenia się na oznaczenie granic, Poseł Jego Cesarskiey Mości oświadczał myśl, ziechania się negocyatorow w mieście pogranicznem, gdzieby roztrząśniono domagania się niespodziewane, w instrukcyiach iego nie przewidziane; że ieśliby tę propozycyią przyięto, ręczył, iż pełnomocnicy Rossyyscy, maiący wszelkie potrzebne im rozkazy, udadzą się naty hmiast do naznaczonego w tym celu miasta; że ieśliby ta propozycyia była odrzuconą, Persyia biorąc się do oręża, nie mogłaby utrzymywać, iż Rossyia dała iey naymnieyszy powód do nieukontentowania i woyny.*

*Ministeryium Perskie odpowiedziało na tę notę Xięcia Menżykowa dnia 30go Sierpnia, właśnie w tey chwili, gdy ten wsiadał na koń, aby opuścić mieysca, zaięte przez nieprzyiaciół, i połączyć się z naszemi woyskami. W odpowiedzi tey Ministeryium Perskie czyni nadzieię przyięcia propozycyi do rozpoczęcia umów w mieście pogranicznem, względem oznaczenia granic, a słowa nawet nie wspomina o 6ściotygodniowych ostrych krokach nieprzyiacielskich i otwartey woynie, o pogwałceniu naszych granic zbroyną ręką, o wkroczeniu do naszych prowincyy, aż za Elizabetpol, o powstaniu roznieconem po wszystkich okolicach przyległych, pomiędzy Muzułmanami poddanemi Nayiaśnieyszego Cesarza. Trudnoby było wyobrazić sobie w wyższym stopniu naruszenie wiary.*

Lord Cochrane w swey podróży z Marselii do Paryża lub Genewy przeiechał dnia 19 b. m. przez Lion.

Pisma tuteysze dodaią teraz, iż Rossini nie otrzymał ieszcze krzyża Legii honorowey, ale mianowany został Kompozytorem Królewskim i Inspektorem jeneralnym akademii muzyki i Włoskiego teatru.

W Lionie znayduie się 1000 rodzin robotników bez pożywienia.

*Z Madrytu d. 12 Października.*

Król, który zawsze mało sypiał, przesypia teraz całe nocy bez przebudzenia się nawet iednego razu. Odmiana ta czyni nadwornego iego Lekarza Castello niespokoynym.

Rząd nakazał okólnikiem Jenerałom kapitanom, aby w swoich prowincyach potworzyli junty z 12 wiadomych i Królowi przychylnych officerów, które zatrudnić się maią pomnożeniem, urządzeniem i przepisaniem karności dla ochotników Królewskich.

Zbiegowie Portugalscy w Villanueva de la Serna wykrzyknęli Infanta Don Miguel Królem i przeciw Reiencyi i Konstytucyi przeklęstwa wywarli. Poseł Portugalski zaniósł w tey mierze żazalenie do rządu naszego i żądał oddalenia zbiegów od granicy.

*Z Lizbony d. 7 Października.*

Wyrokiem Królewskim z dnia 4 b. m. zebranie się Stanów Królestwa oznaczone iest na 30 b. m.

Wczoray rano przybył tu z Madrytu nadzwyczayny goniec, poczem niezadługo Poseł Angielski wyprawił gońca do Londynu.

Uwięziony tu został honorowy Kapelan Króla Hiszpańskiego, X. Bravo, który ma bydź członkiem kapituły w Toledo.

Bank tuteyszy odebrał zlecenie cofnąć wszystkie będące dotąd w obiegu obligacyie rządowe, zamienić ie na inne nowym stęplem oznaczone i w osobny reiestr wpisać. Środek ten służyć ma do przekonania się o długu kraiowym i podania go Stanom, aby obmyśliły sposób do iego spłacenia.

Angielska Eskadra w porcie naszem stoiąca, składa się z 3 liniiowych okrętów, iedney fregaty i kilku pomnieyszych okrętów. Dwie inne fregaty przewiiaią się ustawicznie między Gibraltarem i Angliią. Od nadeyścia rozporządzeń od Cesarza Don Pedro eskadra Angielska nie miesza się bynaymniey do spraw naszych.

*Z Londynu d. 21 Października.*

Wczoray odeszły pisma do P. Canning do Paryża, który w przyszłym tygodniu iest tu na powrót spodziewany.

Pułkownik Stephens popłynął dnia 21 Września z ważnemi pismami z Malty do Egiptu.

Hr. Harrowby powrócił tu z swoią małżonką z Genewy. W Dowrze nie czekał nawet na wysiądzenie z okrętu swey małżonki, ale udał się zaraz do Hr. Liwerpool.

Dług Angielski wynosił na początku bieżącego roku 885 mill. 482,027 Fs. obciążony prowizyią 25 mill. 839,752 Fs. W roku 1819 wynosił do 826 mill. 755,664 Fs. a prowizyia 29 mill. 403,577 Fs. Zniżenie 5 i 4 1/2 procentowych obligacyy pomnożyło dług o 3 od sta.

Bawiący tu Xżę Rossyyski Gorczakow, pod którym przy Brigthon koń upadł, niebezpiecznie skaliczony został.

Lord Cochrane żali się na rząd Sycyliyski, że listy iego, równie iak do niego pisane od tuteyszego komitetu przyiaciół Greków, przeymował, i od 3 miesięcy zostawał bez żadney wiadomości. Podług Ga-

zety *Times* gdy Lord Cochrane dnia 1go Września przybył pod Maltę, nie dozwolono mu na ląd wysiąśdź. Za przybyciem pod Messynę w Sycylii dnia 17 Września, podobnież zabroniono mu wyladowania.

Gazeta Edinburgska podaie roczną potrzebę wszelkiego w Anglii zboża do 48 milionów kwarterów, i rachuie, iż Konsumenci w przeciągu ostatnich 8 do 10 lat 19 mil. 700,000 Fs. więcey zapłacić musieli, iak gdyby zboże z zagranicy do wprowadzenia dozwolonem było. Ogromny na lud podatek!

Północna Ameryka ma także ubogich. Siedmdziesiąta częśc mieszkańców Massachuset utrzymuie się z iałmuzny i kosztuie tę prowincyią rocznie 300,000 dolarów.

Mexykańska rządowa Gazeta zawiera następuiący list do Ministra spraw zagranicznych:

JW. Panie! Na woiennym brygu Konstanty, który dnia 21 z. m. z Panama odpłynął, przybyliśmy tu dziś, i mamy ukontentowanie donieść JW. Panu, że dnia 15go Lipca zawarty i podpisany został pomiędzy umawiaiącemi się Rzeczpospolitemi traktat wiecznego przymierza i przyiaźni, tudzież oddzielna umowa względem dostawić się maiących kontyniensów, ktore za kilka dni mieć będziemy zaszczyt złożyć osobiście JW. Panu. Stosownie do ostatniey umowy zgromadzenie pełnomocników przenosi swoie posiedzenia do miasta Torubaja, i tym końcem po iednym z posłow udaią się do Mexyku, gdy tymczasem inni powracaią do kraiów, dla zdania swem rządom sprawy o swoich pracach. Don Pedro Gaul, Minister Kolumbiyski, opuści to miasto za 3 dni udaiąc się do stolicy Mexykańskiey. Don Antonio Larrazabel, reprezentuiący środkową Amerykę, przybył tu z nami i udaie się także do Mexyku. Don Manuel Tudela, Mexykański Poseł i sekretarz iego poselstwa, rownie iak sekretarz poselstwa średni Ameryki, udadzą się tamże na okręcie Hermanos. Donosiemy o tem, abyś JWPan był w stanie poczynić potrzebne przygowania do przyięcia pełmocników w sposobie godnym naszey Rzeczypospolitey, i uwiadomienia o tem Prezydenta. Boże zachoway JWPana na długie lata w dobrem zdrowiu. — W Acapulco dnia 15 Sierpnia 1826.

(pod.) J. *Mariano Michelano.*
J. *Dominguez.*

Wedle Gazety *Morning-Post* coraz bardziey pomnażaią się zaburzenia w wielu częściach Hiszpanii.

*Z Berlina d. 24 Października.*

J. K. Mość Xiążę Pruski Karol, syn Monarchy naszego, przybył wczoray z Moskwy do tuteyszey stolicy.

Ogłoszono tu plan do wygrywania sposobem loteryi nowych domów, które stawiane będą w niezabudowanych częściach miasta. Przeznaczone na wygranie domy, stawiane będą podług rysunków i anszlagów, potwierdzonych przez kommissyią budowniczą. Każdy taki dom będzie miał dwa piętra, sklepione piwnice, 7 okien od frontu wiazd, 60 stóp długości, 36 stóp szerokości. Każde piętro urządzone iest na mieszkanie dwóch rodzin. Do każdego przyłączona iest przestrzeń na dziedziniec, na którym będzie officyna i studnia, tudzież ogródek. Nateraz wygrywane będą te domy z małą loteryią, do czego przeznaczonych iest 8400 biletów po Talarze na ieden dom. Buchhalter Kros otrzymał przedsiębierstwo stawiania domów.

*Z Bruxelli d. 23 Października.*

N. Król wypłacić rozkazał z swey kassy 2000 ZH. ubogim Greningi.

Na posiedzeniu izby drugiey Stanów jeneralnych do 25 b. m. Minister Skarbowy w imieniu J. K. M. złożył 4 proiekta do budżetu. Pierwszy obeymuie summę 2 mill. 400,000 ZH. na spłacenie długu narodowego w r. 1827. Drugi tycze się przeniesienia różnych summ na 10 letni budżet, w skutku przyłączenia spraw Duchowieństwa Katolickiego do Ministerstwa spraw wewnętrznych. Trzeci nadzwyczaynych wydatkow na r. 1827 w ogóle 21 mil 700,409 ZH. Czwarty nakoniec zawiera sposoby do zasłonienia wydatków r. 1827. Rozwinąwszy Minister pobudki do budżetu złożył go na stole i opuścił salę, poczem izba rozkazała go wydrukować, członkom rozdać i pod rozwagę dotyczącey się sekcyi oddać. — Onegday naradzała się taż izba na taynem posiedzeniu nad odpowiednim adressem na mowę Królewską.

W Grenindze i Fryslandyi ciągle ieszcze grassuie zaraźliwa choroba.

*Z Wołoszczyzny d. 11 Października.*

Słychać, iż przeznaczony oddawna na Posła N. Cesarza Rossyi w Stambule Marg: Ribeaupierre, uda się tam zaraz po zawartey w Akermanie ugodzie. Mòwią także, iż Porta postanowiła na przyszłość utrzymywać ajentów przy celnieyszych Dworach Europeyskich. Ta zmiana w dyplomatyce Tureckiey zgadzałaby się z resztą z przedsiębranemi przez W. Sułtana Mahmuda reformami woyskowemi i administracyynemi, które zdaią się zmierzać do zbliżenia tego państwa do cywilizacyi Europeyskiey.

*Z Korfu d. 27 Września.*

W Morei ożywia się znowu nadzieia 1700 Mainottów postąpiło aż na równiny Trypolizzy i tam się obozem rozłożyli. Kolokotroni stanął także niedaleko tego miasta obozem i powołanemi tam są inni Greccy dowódcy. Utworzonym w Zante i Cefalonii korpusom dla Greków zabroniono z wyższego rozkazu popłynąć do Pelopenezu; ale lud udał się tam poiedyńczo. — Kapitan Basza z całą swoią siłą dla krytycznego położenia Stambułu iest tam powołany. (Dz. Konst.)

*Od granic Tureckich d. 16 Października.*

Niektóre z Gazet Paryzkich podaią następuiące warunki, pod którémi Grecyia otrzymać ma wolność: Grecy zostawać będą pod gwarancyią Europeyskich Mocarstw iako hołdownicy Sułtana, płacić mu roczny haracz i rządzonemi będą przez obranych z pomiędzy siebie Hospodarów, na wzór Wołoszczyzny i Multan, których Porta niebędzie mogła zmieniać.

Dziennik Paryzki Gwiazda wyraża z listów z Stambułu do 29 Września: "Cztery kobiety zostały tu w worki wpakowane i w morze wrzucone. Dwie z nich były obwinione: iż chciały część miasta zapalić, a dwie drugie dały się słyszeć, że nocami wiele ludzi na wygnanie wywożą. Pełno tu iest szpiegów; nikt nieśmie o politycznych sprawach mòwić i ciągle ieszcze nocami tracą ludzi, co wszystkich strachem przeraża."

# DODATEK DO N^ro 90 GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 8 LISTOPADA 1826 ROKU we SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

| Dzień godzina | | Barometr z reduk: na O° R. | Therm: czyli stop: zim i ciepła | Higrometr | Wiatr | Stan Atmosf: | UWAGI. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Lstop: | | cali lin: | stopnie | stop: | | | |
| | god: 7 | 27 5, 280 | † 2. 2 | 85 | Wschodni Słaby | Pogoda | |
| | 12 | „ 5, 353 | † 9. 3 | 76 | „ „ | „ | |
| 31. | 3 | „ 5, 131 | †11. 8 | 72 | „ „ | Słońce z Chmur: | |
| | 9 | „ 4, 625 | † 5. 5 | 84 | „ „ | Pogoda | |
| | 7 | 27 4, 371 | † 3. 4 | 85 | Półn: Ws: Słaby | Pochmurno | |
| 1. | 12 | „ 4, 269 | † 9. 8 | 75 | Wschodni Słaby | Słońce z Chmur: | |
| | 3 | „ 4, 062 | †12. 2 | 71 | Połud: Ws: Słaby | Pogoda | |
| | 9 | „ 4, 123 | † 6. 4 | 71 | Wschodni Słaby | „ | |
| | 7 | 27 3, 390 | † 1. 4 | 85 | Połud: Ws: Sredni | Pogoda | |
| 2. | 12 | „ 2, 731 | †12. 2 | 63 | Półn: Ws: Słaby | Słońce z Chmur: | |
| | 3 | „ 2, 184 | †11. 6 | 62 | „ „ | „ | |
| | 9 | „ 2, 322 | † 4. 3 | 81 | Wschodni Słaby | Pogoda | |

*J. Steczkowski*, Zast: A. O.

*Z Słambułu d. 16 Października.*

(Z Dostrzegacza Austryiackiego.)

Wyprawiony przez Pełnomocników Rossyyskich w Akermanie dnia 8 b. m. goniec do sprawuiącego tu Ces. Rossyyskie interessa P. Minciaki przywiozł onegday wiadomość że proponowana z strony Rossyi konwencyia dnia 6 Października podpisaną została. P. Minciaki posłał wczoray swego Tłumacza do Reis-Effendego z uwiadomieniem go o tem; Minister Turecki podziękował za udzielenie tey wiadomości i oświadczył swoie ukontentowanie, że pokóy pomiędzy obiema pań-

stwami już zupełnie zapewniony został. Gońcy Tureccy, wiozący tę wiadomość (którzy obrali drogę przez Jassy i Sylistryią) są co chwila oczekiwani.

Zaciągi do regularnego woyska i ćwiczenia ich odbywaią się nieustanie w obecności Wielkiego Wezyra, Seraskiera i często nawet samego Sułtana. Dnia 30 z. m. odbyły te woyska na równinie Kiathana wielki obrot, a drugi na łące Buiukdere dnia 18go b. m. przed Sułtanem, które po ukończonych obrotach przeciągnęły około iego namiotu i każdemu żołnierzowi rozkazał dać gratyfikacyi po 12 piąstrów.

Znacznie powiększone wydatki na utrzymanie nowych woysk zniewoliły rząd do wyszukania nowych źródeł na ich zastąpienie. Tym końcem nałożono niedawno na wszystkie w mieście kupieckie budy codzienną opłatę po 5, 10 i 15 parow i ta wybierana iest przez osobne bioro. Inne rozporządzenie z dnia 30 z. m. ponawia dawnieyszy zakaz, aby Raajahowie (nie wyznania Mahometańskiego) nie używali na suknie iasnych kolorów, żółtych pantofli, i innych odznaczeń, które tylko Muzułmanom służą.

Dnia 7 b. m. Patryarcha Grecki Chrysanthos, przeciw którego nieprzystoynemu życiu zaszły wielorakie skargi, został z dostoieństwa swoiego złożony, i iak słychać na wygnanie do Cypru skazany. Wysokie Duchowieństwo Greckie obrało na iego mieysce Patryarchą byłego Biskupa Belgradzkiego, Ayas Angelos, który wybor Porta zatwierdziła, i dnia 8go b. m. zwykłem kaftanem przyodziała.

Przybyły tu przed nieiakim czasem Perski Ajent, Daud Chan, Ormianin, który już dawniey odbył dyplomatyczne poselstwo do Francyi, odwiedził dnia 28 z. m. Ministrów Porty. Dnia 4 b. m. przybył tu wysłaniec od teraźnieyszego Władcy Buchary z podarunkami dla Sułtana; posłano mu nazaiutrz bogate futro, w którem dnia 6 b. m. w towarzystwie sześciu znakomitszych Bucharow i znaczną liczbą służalców, odwiedził Ministrów Porty. Udaie on się do Mekki, i pragnie przed rozpoczęciem swey pielgrzymki złożyć Sułtanowi, iako Kalifowi, hołd swoiego uszanowania.

Z Morei i Archipelagu nie nadeszły tu z powodu ciągłego północnego wiatru żadne doniesienia. Z oczekiwaney z wielką niecierpliwością przez Greków wyprawy Lorda Cochrane, dotąd ieden tylko parowy okręt, Perseverence pod Kapitanem Hastings, przybył do Napoli di Romania. Sam zaś Lord, wedle nadeszłych tu przez Smirnę doniesień, miał zostać z rozkazu Angielskiego rządu na Malcie zatrzymany. Zapewniaią nawet, iż P. Stratford Canning doniósł o tem Reis-Effendemu, na co ten Minister odpowiedział: że był zawsze przekonany, iż rząd Angielski zostaiąc w przyiacielskich stosunkach z Portą, nie dopuści, aby poddani iego przedsiębrali nieprzyiacielskie kroki przeciw kraiowi, z którym w pokoiu żyie. (*)

---

(*) *Powyższe doniesienie, iakoby Lord Cochrane w Malcie zatrzymany został, zasadzać się musi na pomyłce, gdyż on, podług doniesień z Marsellii, d. 13 Październ ka przybył do tamecznego portu, i nawet po pokazaniu się tu Malcie ciągle pod brzegami Sycyliyskiemi bawił. — List z Malty pod d. 15 Września w Gazetach Londyńskich z d. 18 Października ogłoszony, donosząc, że Lord Cochrane na okręcie Jednorożiec pokazał się d. 1 Września przed Maltą i prosił tamecznego Gubernatora o wpuszczenie iego okrętu do portu, na co Gubernator zezwolił, ale pod warunkiem, aby na ląd nie wysiadał, dodaie: Lord Cochrane popłynął potem do Hydry, dla dowiedzenia się, czyli pa-*

Flotta Kapitana Baszy po ostatnich w środku Września z eskadrą Grecką stoczonych potyczkach, przybyła do wód Tenedos i odebrać miała rozkaz powrócenia do stolicy, gdyż przez bawienie całą przeszłą zimę na morzu wiele iey okrętów potrzebuią naprawy. Eskadra Grecka po powyższych potyczkach, które wypadły na korzyść Turków, wcale się daley nie pokazała; zapewniaią tylko, iż odstrychnęło się od niey 6 Spezziotskich okrętów, dla poświęcenia się korzystnieyszemu rzemiosłu rozbiiania handlowych okrętów.

Morowe powietrze znacznie pomnieyszyło się tu w ostatnich dniach 14 i tylko ieszcze pomiędzy Ormianami zdarza się pomor.

---

*rowe iego okręty nadeszły lub nie; ieżeliby ich nie znalazł zamiarem iego było wrócić do Angiii. Czas tylko wyiaśnić potrafi iak się istotnie rzecz ma, zwłaszcza, iż przy kończeniu pisma naszego odebraliśmy Liońską Gazetę, która donosi, że Lord Cochrane w podróży z Marselii do Paryża d. 19 Października przeiechał przez Lion.* (Przypisek Dostrz: Austr:)

## TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek to iest: dnia 9 Listopada r. b. daną będzie wcale nowa bardzo zabawna komedya w 5ciu aktach z Moliera tłomaczona i poprawiona przez L. Osińskiego: *Harpagon*, czyli: *Skąpiec nad Skąpcami.*

## LOTERYIA KRAIOWA.

W 215 Ciągnieniu dnia 8go Lissopada r. 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

51. 21. 74. 22. 83.

Przyszłe 216 Ciągnienie dnia 15go Listopada r. b. przypada.

---

*Dnia 6 i 7 Października 1826 r.*
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

| Korzec | 1. Zł. | 1. gr. | 2. Zł. | 2. gr. | 3. Zł. | 3. gr. | 4. Zł. | 4. gr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| — Pszenicy | 16 | 15 | 15 | — | 13 | — | 12 | — |
| — Żyta | 13 | — | 12 | — | 11 | 15 | 11 | — |
| — Jęczmienia | 10 | 15 | 10 | — | 9 | 10 | 8 | — |
| — Grochu | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — Owsa | 8 | — | 7 | 15 | 7 | — | 6 | 15 |
| — Jagieł | 19 | — | 18 | 15 | 18 | — | 17 | — |
| — Rzepaku | 20 | 15 | 20 | — | 19 | — | 18 | — |

*W Gdańsku dnia 30 Października.*
Łaszt 30 Korcy wynoszący

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Pszenicy | od | Złp. | 660 | do | 750. |
| Żyta | — | — | 498 | — | 510. |
| Jęczmienia | — | — | 360 | — | 390. |
| Owsa | — | — | 336 | — | 360. |
| Grochu | — | — | 270 | — | 305. |

rych graiący iednym Losem nie są uczestnikami, CZĘSTO LEDWIE CO SETNY LOS TRAFIA.

Odbyt znaczny Losów iest dowodem iak dalece szanowna Publiczność przekonaną iest o prawdzie, iż ta KLASSOWA LOTTERYA iest pierwszą i iedyną, która więcey Trafiań iak Losów zawiera, i że ta korzyść ieszcze przy żadney inney Lotteryi niebyła praktykowaną.

Nakoniec ta KLASSOWA LOTTERYA iest dla graiących z tego powodu tym powabnieyszą, iż po pierwszym ciągnieniu w tym roku iedynie wolne Losy wygrywaiące Państwa Neumarkte ciągnione będą, zaś, drugie, i trzecie ciągnienie czarnych Losów tey gry dopiero w przyszłym roku nastąpi

Klassowa Lotterya zawiera w sobie 107,700 Trafiań, które

z dorachowaniem w miarę planu Losów wygrywaiących

ZR. w W.W. 1,297,031 wygrywaią.

Z losów przynoszączęcych szczęście pierwszey klassy, iuż tylko bardzo mała illość znayduie się.

Granie w obydwóch Klassach kosztuie ZR. 12 w W. W.

*J. Bogsch.*

---

# DONIESIENIA.

W dniu 14 Listopada r. b. 1826 o godzinie 9 z rana w Krakowie na Kleparzu na głów nym targowisku, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: sprzętów domowych, zegarów, obrazów, szkła, sukni mezkich, tudzież 25ciu korcy Rzepaku.

*Item* tegoż dnia o godzinie 10tey z rana w gmachu Sukiennicach sprzedanemi zostaną przez licytacyą różne ruchomości, iako to: komoda, zegar, lichtarze, cyna, Suknie i książki Hebrayskie. Chęć licytowania maiących zaprasza się zgotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 7 Listopada 1826 r.

*H. Salomoński*, Kom: Sąd.

W dniu 14 Listopada r. b. o godzinie 3ciey po południu w Krakowie przy ulicy Wiślney pod L. 256 odbędzie się licytacya wdrodze exekucyi Sądowey różnych ruchomości iako to: komody, zwierciadła, obrazów &c. &c., niemniey zostaną wydzierżawionemi dochody z tegoż domu pod L. 266 sytuowanego na lat dwa poczynaiąc od 1 Stycznia 1827 r. do ostatniego Grudnia 1828 r. Warunki do dzierżawy przed rozpoczęciem się licytacyi zapublikowane zostaną. Chęć dzierżawić maiący opatrzyć się raczy w wadium złp. 100.

W Krakowie dnia 7 Listopada 1826 roku.

*Henr. Salomoński*, Kom: Sąd.

Podpisany Komornik uwiadomia publiczność, iż w dniu 10 Listopada r. b. o godzinie 9 ranney odbędzie się w Krakowie w Sukiennicach w Rynku stoiących, przez publiczną licytacyą sprzedarz, ruchomości iako to: biórka machoniowego, stolików machoniowych, toalety machoniowey, komody z cisowego drzewa, szafy beycowaney kanapy na sprężynach i stołków, zwierciadła, zegaru i t. p. za gotowe pieniądze, maiący chęć licytowania na oznaczony czas i mieysce zechcą się stawić. — W Krakowie d. 3 Listopada 1826 r.

Jozef *Słodkowski.*